

תחיית המתים מנין?

1. משנה סנהדרין צ.

ואלו שאין להם חלק לעולם הבא, האומר אין תחיית המתים מן התורה.

רש"י: ואפי' יהא מודה ומאמין שיחיו המתים, אלא דלא רמיזא באורייתא כופר הוא, הואיל ועוקר שיש תחיית המתים מן התורה מה לנו ולאמונתו! וכי מהיכן הוא יודע שכן הוא?! הלכך כופר גמור הוא.

2. שם צ:

שאלו מינין את רבן גמליאל מניין שהקדוש ברוך הוא מחי' מתים? אמר להם מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים ולא קיבלו ממנו... עד שאמר להם מקרא זה "אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם", לכם לא נאמר אלא "להם" מיכן לתחיית המתים מן התורה.

3. שם

תניא אמר רבי מאיר מניין לתחיית המתים מן התורה? שנאמר "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה" שר לא נאמר אלא "ישיר" מכאן לתחיית המתים מן התורה.

4. שם צא.

א"ל ההוא מינא לגביהא בן פסיסא ווי לכוון חייביא דאמרייתון מיתי חיינ, דחיינ מיתי דמיתי חיינ?! א"ל ווי לכוון חייביא דאמרייתון מיתי לא חיינ דלא הוו חיי דהוי חיי לא כ"ש! א"ל חייביא קרית לי?! אי קאימנא בעיטנא כך ופשיטנא לעקמותך מינדך! א"ל אם אתה עושה כן רופא אומן תקרא ושכר הרבה תטול.

5. אמונות ודעות מאמר ז ח"ה

אולי יתכן לסבור בפסוקים האלה סברות אחרות, עד שישובו מענין תחיית המתים.. והוא שהרמת השפל מענין השפלות אל ענין הגדולה והרוממות, ידומה להרמה מן העפר. כמו שאמר) [תהלים קי"ג](#)

י (מקימי מעפר דל .

ודמה מי שהוא בצוק ובצרה למתים, כמו שאמר) **תהלים פ"ח ו** (במתים חפשי כמו חללים שוכני קבר וגומר ואמר עוד נשכחתי כמת מלב וגו' (שם ל"א י"ג). וידמו תשועתו מהענין ההוא לתחייה, כמו שאמר אשר הראיתנו צרות רבות ורעות תשוב תחינו וגו' (שם ע"א כ.)

6. אמונות ודעות מאמר ז ח"ג

ומצאתי ספקות שאפשר שנתלים בה המרחיקים את זה, וראיתי לזכרם הנה ולבטלם. מהם ויזכור כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב (**תהלים ע"ח ל"ט**) ואמר עוד (שם ק"ג ט"ו) אנוש כחציר ימיו וגו', (**איוב י"ד ב'**) כציץ יצא וימל וגומר, כי רוח עברה בו ואיננו וגו'. (**תהלים כ"ג ט"ז**). ואמר עוד (**איוב ז' י'**) כלה ענן וילך וגו' לא ישוב עוד לביתו וגו' ואמר עוד (שם י"ד י"ב) ואיש שכב ולא יקום ומה שדומה לזה.

והתבוננתי כל זה היטב ולא מצאתי.. שהבורא אמר שלא יחיה את המתים. אבל כל זה ספור שאין אדם יכול לקום מן הקבר אחר רדתו אליו, ושאינו יכול להנער מן העפר ולשוב אל ביתו.

7. אמונות ודעות מאמר ז ח"ה

השאלה העשירית על העם אשר בהם הישועה בחייהם, מה יהיה מענינם? וכן הילודים בזמן הישועה? ואשיב, בעבור שהכתוב לא דבר בזה ולא רבותינו לא קבלו בזה קבלה, נחלקו בזה על שלשה דרכים. יש מי שאומר שאין מתים כלל, ונתלה באמרו (**ישעיה כ"ה ח'**) בלע המות לנצח. ויש מי שאומר ימותו ויחיו כדי להשתוות עם המחויים ההם. ויש מי שאומר יחיו שנים רבות וימותו, ולא יחיו עד העולם הבא.

8. אמונות ודעות מאמר ז ח"א

ואם ישאל שואל על מי שאכלוהו החיות איך יחוייה והוא כבר נשתנה אל גופות אחרים? נשיב כי האומר המאמר הזה אומר, כי הגופים הנאכלים הם כלים ומשתנים אל הגופים אשר נכנסו עליהם. וראוי שנשיבהו אל שני הדברים יחד.. כי אין לגוף מן הברואים לכלות גוף אחד בשום ענין אפילו אם ישרפהו באש לא יוכל לכלותו לעולם, כי לא יוכל לכלות הדברים עד שישובו לא דבר, כי אם מי שבראם לא מדבר, ושם נמצאים;

אבל כל הברואים אינו יכולים כי אם להפריד חלקי הגוף בלבד, עד שהאש כשהיא בוערת בגוף מן הגופים אין דרכה כי אם להפריד אבריו, וישוב החום אשר בו אל מוצא האש, והלחות והקור אל מוצאיהם, ותשאר העפרורית אפר, מבלתי שיכלה מחלקי היסודות. וכאשר תעשה האש הנראית לעין,

כן תעשה האש אשר בבעלי חיים בדבר הנאכל... והחלקים אשר עלו אל האויר מגוף האדם הנאכל, הם שמורים בלתי מתערבים ביסודות השרשיים להיותם מוכנים לעת הפקידה כאשר הקדמנו.

9. פרקי דרבי אליעזר פרק לד

רבי שמעון אומר כל הגופות נוגעין בעפר הארץ עד שאינו משתייר מן הגוף אלא כמלא תרווד רקב, והוא מתערב בעפר הארץ כשאור שהוא מתערב בעיסה. ולעתיד לבא כשיקרא הקב"ה לארץ שיתן פקדון כל הגופות ההוא שמתערב בעפר הארץ כשאור שהוא מתערב בעיסה מיפה ומרבה ומעלה את כל הגוף בלא מום.

10. מדרש רבה פרק כה

אדריאניס שחיק עצמות שאל את ר' יהושע בן חנניא אמר לו מהיכן הקדוש ברוך הוא מציץ את האדם לעתיד לבוא? אמר לו מלוז של שדרה. אמר לו מנין אתה יודע? אמר לו איתיתיה לידי ואנא מודע לך. טחנו ברחיים ולא נטחן, שרפו באש ולא נשרף, נתנו במים ולא נמחה, נתנו על הסדן והתחיל מכה עליו בפטיש נחלק הסדן ונבקע הפטיש ולא חסר כלום.